

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Landbruksavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Eanandoalloossodat

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2004/1001	Doknr.: 5
Mottatt: 22 JUN 2004 LP/SJ	
Saksbehl.: AGL	Ark.: 514
Kopi:	Avskr.:

Deres ref
200401001-/agl

Deres dato
06.05.2004

Vår ref
Sak 2004/2007
Ark 520

Vår dato
18.06.2004

Saksbehandler/direkte telefon: Hans Magnus Sætra - 78 95 05 90

Høringsuttalelse - samordning og revisjon av erstatningsforskrifter

Vi viser til deres høringsbrev av 6. mai 2004 angående samordning og revisjon av erstatningsforskrifter i landbruket.

Generelt

Fylkesmannen i Finnmark mener samordningen og revisjonen av erstatningsforskriftene i landbruket er fornuftig. Det er lagt opp til et klarere skille mellom forskriftsbestemmelser og retningslinjer. Juridisk sett vil dette være en fordel. For forvaltningen og den enkelte søker er det viktig at fremtidige retningslinjer utfyller og konkretiserer forskriftene på en god måte. På den måten vil man kunne fjerne mye usikkerhet rundt ordningene, noe som bør være et mål med revisjonsarbeidet.

1. Forslag til forskrift om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon

Vi støtter en videreføring av standardiserte satser for erstatningsutmåling. For forvaltningen er det viktig med en saksbehandling hvor søkerne blir likebehandlet. Standardiserte satser vil bidra til at skjønnsutøvelsen bli mindre, noe som vil være en fordel i slike alvorlige erstatningssaker.

Departementet foreslår kun å benytte begrepet erstatning i en samordnet forskrift. Selv om matloven benytter to ulike begreper (erstatning og kompensasjon), støtter vi departementets forslag om kun å benytte erstatningsbegrepet i forskriften.

Erstatning for tapte produksjonstilskudd i husdyrproduksjonen er viktig for å stimulere til at virksomheter starter opp med ny drift etter at pålagte tiltak er gjennomført. Vi mener derfor det er viktig at denne ordningen videreføres.

Vi registrerer at departementet i den nye foreslåtte erstatningsforskriften etter offentlige pålegg og restriksjoner, ønsker å videreføre den eksisterende forskjellen mellom husdyr og planter på virkeområdet (§ 2). Dette tolker vi som et mål om kortsiktig økonomisk gevinst i form av sparte utbetalingskostnader. Dersom man mener noe med å ivareta et vesentlig samfunnshensyn i forhold til alvorlige sykdommer og farlige smittestoffer, bør det vurderes om det er riktig å skille planteprodusentene slik forslaget foreligger. På husdyrsida blir ikke dette skillet gjort, nettopp med bakgrunn i de alvorlige sykdommene og muligheten for smittespredning (pålegg om nedslakting).

Vi mener derfor forskriftens virkeområde blir inkonsekvent. En hobbybruker innen planteproduksjonen vil trolig ikke gå konkurs av et offentlig pålegg uten erstatning, men naboen som driver planteproduksjon i stor stil kan rammes hardt av den samme skadegjøreren. Vi mener derfor det vil være en fordel at alvorlige skadegjørere oppdages tidlig, noe en erstatningsordning kan bidra til ved at flere gir tilbakemeldinger til Mattilsynet ved mistanker. Kanskje kan skadegjøreren eller smittestoffet stoppes allerede hos hobbyprodusenten, og da blir en erstatningsutmåling vesentlig mindre enn om tiltakene ikke blir iverksatt før storbonden har fått skadegjøreren.

Når det gjelder planteskadegjørere på innkjøpte planter for videresalg, støtter vi departementets vurderinger. De økonomiske virkningene ved et pålegg fra Mattilsynet til virksomheten (detaljisten), bør bli en sak mellom virksomheten og grossisten.

Fylkesmannen i Finnmark synes det er fornuftig å inkludere skogbruket i forskriften om erstatning etter offentlig pålegg som følge av planteskadegjørere.

Vi er enige i departementets vurderinger om hvem som har krav på erstatning ved frivillig nedslakting etter restriksjoner (produksjonstilskuddsberettigede). En slik nedslakting vil først og fremst være økonomisk tyngende for de som har sin betydelige inntekt fra saueholdet, og disse virksomhetene bør være de som har krav på erstatning.

For å sikre trygge matvarer, bør alle som leverer storfe og småfe til slakteri være berettiget nedføringskompensasjon som følge av radioaktivitet.

Så lenge det ikke er vanlig å tegne avbruddsforsikringer, er vi enige i at disse forsikringene ikke bør tolkes som alminnelige forsikringsordninger. Fylkesmannen støtter derfor departementets vurderinger og forslag.

Minsteutbetaling på kr 1 000 mener vi er en fornuftig grense.

Når det gjelder egenandelsberegninger, er vi enig i at erstatning etter pålegg begrunnet i plante- og dyrehelse ikke bør behandles forskjellig. Departementets vurderinger og forslag om egenandeler ved pålagt og frivillig nedslakting mener vi er gode. Forskjellen mellom et pålegg og restriksjon (valgmuligheter), bør gjenspeiles i erstatningsutmålingen.

Fylkesmannen mener forslaget som er lagt frem angående erstatning for tapte produksjonstilskudd er fornuftige. Det kan diskuteres om 30 prosent er riktig å bruke som standardisert fratrukk (sparte variable kostnader). Poenget vårt er at en standardisering fører til en mer lik saksbehandling, noe som er viktig overfor søkerne. Vi støtter derfor forslaget om et standardisert fratrukk i erstatningsutmålingen.

All saksbehandling om erstatning for nedføring på grunn av radioaktivitet foreslås flyttet til fylkesmannen som førsteinstans. Dette er en administrativ endring vi ikke har spesielle kommentarer til.

Departementet ønsker å avvikle ordningen med at erstatning etter pålegg om nedslakting skal fastsettes ved lensmannsskjønn. Uten at vi har erfaring med dette i Finnmark, har vi forstått det slik på andre fylker, at lensmannsskjønn ikke er en enkel affære. Arbeidsmåten er tung og kostnadskrevende. Vi vil derfor støtte en erstatningsordning som baserer seg mer på standardiserte satser.

De administrative konsekvensene av at forvaltningsopplegget og vedtaksmyndigheten blir samlet hos fylkesmannen vil bidra til færre ledd og forhåpentligvis en mer effektiv sakshandling totalt sett. Fylkesmannen kan i perioder med innkomne erstatningssøknader måtte bruke en del tid på sakene, men for brukerne er det viktig at det er færre instanser involvert. Vi mener derfor konsekvensene av en omlegging totalt sett er positiv.

Fylkesmannen vil understreke betydningen av et godt samarbeid mellom de offentlige etatene. Vi vil spesielt understreke betydningen av å ha et regelverk med tilhørende retningslinjer som gir en kvalitativ god forvaltning. Et konkret innspill her kan være spørsmål om hvem som skal påse at en pålagt sanering er gjennomført slik pålegget beskriver.

2. Forslag til forskrift om erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon

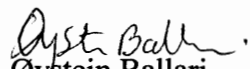
Fylkesmannen i Finnmark har få kommentarer til samordningen og revisjonen av disse erstatningsordningene. Det ble fastsatt en del endringer 1. juli 2003 og det er derfor mindre endringer som nå foreslås.

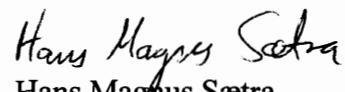
Vi vil komme med et moment som vi ber departementet vurdere. Det går på innholdet av § 4 *Erstatning ved avlingssvikt*. Det vil her være viktig med gode retningslinjer for å unngå ulik saksbehandling. Et praktisk eksempel kan være et foretak som driver fôrproduksjon etter gammel tradisjonell metode. Vi tenker her på hesjing som tørkemetode for å få et lagringsdyktig fôr. Det blir færre og færre som opprettholder en slik tradisjon. Sett fra en kulturlandskapsvinkel, er hesjer et flott innslag. Er slike foretak erstatningsberettiget på bakgrunn av sammenhengende nedbør i etterkant av slåtta slik at fôret rett og slett ødelegges på hesja? I forskriftsteksten heter det at det kan gis erstatning når det oppstår svikt i et foretaks avling på rot av fôrvekster. Når det skal utarbeides retningslinjer til forskriften håper vi det blir tatt hensyn til slike praktiske tilnærminger.

3. Forslag til forskrift om erstatning ved katastrofetap i husdyrhold

Fylkesmannen i Finnmark har ingen kommentarer til det fremlagte utkastet til ny forskrift.

Med hilsen

Øystein Ballari
landbruksdirektør

Hans Magnus Sætra
fylkesagronom i husdyrhold